

mets sociologi og en rummets anti-sociologi. Ikke sådan at forstå, at rummet hos Tonboe kan tænkes som fri af den øvrige kontekst hos Tonboe. Rummet er en faktor blandt andre faktorer, ikke en determinerende og objektiviseret instans. Det handler for Tonboe om kontekstualisering frem for reduktion.

Man mangler måske et par stykker. Den store diskussion, der udspringer sig for tiden om Lakoff og Johnsons teorier om metaforer og sprog og rum, kunne med fordel have været omtalt. Og så kunne et par antropologer måske have highlignet nogle af pointerne. Der er antropologer med, men de fylder ikke nok til at diskutere med bogens mere klassiske samfundsfilosofiske repræsentanter. Et større antropologisk besyv kunne have perspektiveret et og andet hos de gennem tiderne henfarne sociologiske tænkere. Denne pukken på vigtigheden af den antropologiske viden om rummet er ikke kun et udslag af undertegnede anmelders fagblindhed. At antropologers forskningsfelt rent regionalt er ikke-vestlige regioner, gør os mere steds-sensitive end de fleste andre samfundsforskere, det bevirker en drejning i forskningsfeltet, rent tematisk. Mange ikke-vestlige samfund er nemlig steds-orienterede snarere end tids-orienterede.

Der er også en kritik af rent teknisk art, der hellere må få spalteplads. Værket er stort, og så i konkret forstand. Kunne man ikke have bekostet værket i hardback-udgave fra udgiverens side, så bogen ikke står i fare for at slides op, før indholdet har ladet sig overføre til læserne? Når dette er sagt, er der kun ros til overs. Værket tager både teorihistorien og rummet alvorligt, og det er fint som både oversigtsværk og tematisk studie at fordybe sig i. Værket er nok ikke årets julegavehit, men det er på vej til at blive en klassiker inden for tænkning om rum.

*Kirsten Marie Raahauge
Mag.scient. i antropologi
Odense Universitet*

RICHARD J. WALTER: *Politics and Urban Growth in Buenos Aires: 1910-1942.* Cambridge, New York & Melbourne: Cambridge University Press 1993. 255 sider. ISBN 0-521-44165-x hardback, pris £35.00.

Forfatteren er professor ved Washington University, St. Louis, Missouri, og har siden 1968 udgivet bøger og artikler om argentinsk historie i vores århundrede. Denne bog handler om de politiske myndigheders forhold til den demografiske, økonomiske, byplanmæssige og arkitektoniske udvikling i storbyen Buenos Aires.

Bogen er ment som en opfølgning af James R. Scobies *Buenos Aires: From Plaza to Suburb, 1870-1910*, (1974). Derudover er begrundelserne for periodiseringen politiske, idet det var i 1910, at præsident Sáenz Peña startede demokratiseringen af nationens og af hovedstadens styre, mens det var i 1941, at præsident Castillo opløste bystyret på et lidet demokratisk grundlag.

Richard J. Walters bog bygger på flittig læsning af referater fra bystyrets og de to kongreskamres møder, dokumenter fra borgmesterkontoret, udvalgsrapporter, folketællingsdokumenter og diplomatiske rapporter. Desuden har han læst periodens aviser og ugeblade, politisk propaganda, litterære værker, bøger om billedkunst og arkitektur, musik og dans, teater og film, og om sport og forlystelser, og endelig har han selvfølgelig læst den historiske faglitteratur.

Omdrejningspunktet i Walters fremstilling er de næsten permanente konflikter mellem det demokratisk valgte bystyre på den ene side og den af præsidenten udpegede borgmester på den anden. Konflikterne handlede mest om budgetterne, herunder nedskæringerne i krisetiderne under 1. Verdenskrig og i begyndelsen af 30'erne. Et permanent motiv til strid var kravene om takstforhøjelser fra de britisk ejede virksomheder inden for transport og energiforsyning. Stridighederne opstod især, fordi de konservative og radikale regeringer og dermed også borgmestrene havde tendens til at vise imødekommenhed over for selskabernes krav, mens de folkevalgte socialister i bystyret hævdede, at selskaberne misbrugte deres monopolstilling og ydede de folkelige kvarterer en ringe og alt for dyr service.

Et andet motiv til strid var visse borgmestres trang til at bygge gigantiske monumenter,

hvorved de gældsatte bystyret. Ofte traf disse borgmestre beslutningerne hen over hovedet på de folkevalgte, der i reglen foreslog, at pengene skulle bruges til mere ydmyge formål, såsom at forbedre vandforsyningen og kloakeringen og at forebygge de årligt tilbagevendende oversvømmelser i de folkelige kvarterer.

Walter vier indvandringen stor opmærksomhed. Dens bølger fulgte naturligvis de internationale konjunkturer, således at der årligt før 1. Verdenskrig og i 1920'erne strømmede hundredetusinder af europæere til, mens der under krig og krise foregik en tilbagestrømning til Europa. Det uhenigtsmæssige ved Argentinas modtagelse af indvandrerne var imidlertid, at myndighederne ikke sørgede for at kanalisere strømmen ud i de store tyndt befolkede landområder, men i stedet tillod et flertal af indvandrerne at slå sig ned i Buenos Aires, hvad der påførte bystyret uoverkommelige udgifter.

En dyd ved Walters bog er, at den konkret følger en udvikling, som vi i vore dages Buenos Aires kan se de katastrofale resultater af. F.eks. viser han, at bedømmelserne af byens borgeres livskvalitet var positiv før 1. Verdenskrig, mens vurderingerne under og efter krigen bliver mere negative, selv om der i 1920'erne stadig står en vis glans om byen.

Han viser også, hvorledes fremmedhadet og den antibritiske holdning bliver stadig mere udtalt, efterhånden som stridighederne omkring de udenlandsk ejede selskabers takster eskalerer, således at læseren får forudsætningerne for at forstå den populistiske eksplosion under peronismen. Gennem hele fremstillingen af byens udvikling finder man modsætningsforholdet mellem på den ene side det kosmopolitiske aristokrati og dets klientel, der bor i de nordlige kvarterer, og på den anden side håndens arbejdere, de udstødte og de fattige, der bor i de sydlige og vestlige kvarterer, og som igen og igen gennem lovlige og ulovlige midler forhindres i at få indflydelse, og hvis interesser derfor underprioriteres groft.

Walter har skrevet en hæderlig og veldokumenteret bog. Men jeg synes ikke, det er ophidsende læsning. Der er for megen ophobning af detaljer om alle mulige fænomener, som mest har det til fælles, at de findes i samme by. Vigtige begivenheder behandles ofte for overfladisk, f.eks. nævnes „den tragiske uge“ i 1920 kun en passant. Det kan derfor virke ude af proportioner, at flyverhelten Jorge Newbery får flere siders omtale. Walter ophol-

der sig ikke gerne ved menneskenes lurvede handlinger eller storbyens uhyggelige sider. Man mærker hverken smerten, stanken, fugten, eller kulden. Ikke et ord om torturen mod de politiske modstandere, der netop blev almindelig i 30'erne. Men heller ikke livslysten og den kreative udfoldelse kommer rigtigt frem. I det hele taget holder forfatteren sig på en sådan afstand af menneskene, at de kun fremstår som silhouetter.

Hvis man så endda kunne bruge den som opslagsbog! Men dertil er den ikke systematisk nok. Man ved ofte ikke, hvorfor forfatteren har valgt at give plads til dette fænomen og ikke hint. Det hænger, så vidt jeg kan se sammen med, at Walter ikke er sig sit teoretiske grundlag bevidst. Der er ingen problematisering af forskerens forhold til stoffet, og det er der kommet en lidt blodløs bog ud af.

*Julius Lund
Romansk Institut
Københavns Universitet*

